

ВИКОРИСТАННЯ ОДНООПЕРАЦІЙНИХ ТА КОМБІНОВАНИХ АГРЕГАТІВ ПРИ ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ ПІД СОНЯШНИК

Толмачов Р.С.

Керівник: доц. к.т.н. Анікеєв О.І.

Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка
(61050, Харків, пр. Московський, 45, каф. «Оптимізація технологічних систем
імені Т.П.Євсюкова», тел.(057)732-98-21, E-mail: kafedra_emtp@ukr.net)

Соняшник відноситься до культур, при вирощуванні яких використовують інтенсивний обробіток ґрунту. Це пов'язано як з біологічними особливостями ґрунту так і з необхідністю підтримання полів в чистому від бур'янів стані, особливо в передпосівній і 1 – 2 місяці післяпосівного періоду.

Ресурсозберігаючі технології вирощування кукурудзи повинні базуватися на мінімалізації технологічних операцій за рахунок скорочення їх кількості, застосування широкозахватних і комбінованих агрегатів. Але в той же час необхідно більше уваги приділяти агротехнічним заходам боротьби з бур'янами, особливо в системі основного обробітку ґрунту та догляду за посівами.

Ресурсозбереження при вирощуванні цих культур передбачає скорочення числа і глибини обробітків, в першу чергу навесні, що досягається внесенням гербіцидів або якісним проведенням зяблевого обробітку.

Після ранніх попередників (зернові колосові, зернобобові) одразу після їх збирання слід проводити лушення стерні широкозахватними дисковими лушильниками (ЛДГ-15, ЛДГ-20) або важкими дисковими боронами (ДМТ-6, БДВ-6,3, БД-10, БДТ-7) на глибину 6...8 см. При значній забур'яненості коренепаростковими бур'янами через 10 - 14 днів (після появи проростків бур'янів) проводять мілкий безполицевий обробіток культиваторами плоскоріжучого типу (КПШ-5, КПП-2,2, КПЕ-3,8) або комбінованими знаряддями типу "Європак" (АПБ-6, АГ-6, ККП-6) на глибину 12...14 см. Подібні заходи з наступним основним обробітком ґрунту забезпечують знищення близько 77% бур'янів, зменшують кількість їх насіння в ґрунті до 50% і забезпечують прибавку урожаю 3...5ц/га порівняно з основним обробітком без попереднього лушення.

В досліджах вчених визначено найбільшу ефективність застосування чизельного обробітку за рахунок скорочення витрат на проведення основного обробітку на 30...37% і отримання урожайності соняшнику на рівні або вищій, ніж після оранки, в окремі роки на 2 ц/га.

Враховуючи біологічні особливості та строки сівби соняшнику, є неприпустимим вирощування його після поверхневого або мілкового обробітків та веснооранки. Подібні заходи призводять до зниження урожайності насіння на 10% і більше.